

- مدیرمسئول: محمد امین ایمانجانی
- قائم مقام مدیرمسئول: مسعود فروغی
- سردبیر: محمد زعیم زاده
- دبیر وقایع اسرائیلیه: محمد صادق علیزاده
- تلفن و فکس: ۶۲۹۹۹۴۹۵ (۰۲۱)
- کدپستی: ۱۱۳۵۶۳۸۱۶
- چاپ: چاپخانه دانشگاه آزاد اسلامی
- نشانی: خیابان حافظ، پایین تر از جمهوری، روبه روی ساختمان بورس ساختمان فرهیختگان، طبقه سوم

نورمن فینکلشتاین؛ صدای بی صدایان!

آخرین مرد ایستاده!

محمد علی یزدانبار

فرزند بازمانده هولوکاست با ریشه‌ای یهودی، تحصیل کرده، باهوش، سخنور و دقیق؛ چنین فردی

باتوجه به پیشینه خود باید احتمالاً یک مغز متفکر صهیونیست باشد، اما نه! بازی روزگار را

بین، یک چنین فردی داریم و به او می‌گویند «تنها متخصص امور غزه در جهان». یک بار گایور

مته مجار در مورد او گفته بود «اگر در دنیایی که فینکلشتاین و پایه عمرشان را روی بحران فلسطین گذاشته‌اند شما از

این موضوع بی‌اطلاعید، یعنی خودتان نمی‌خواهید که در مورد رنج غزه بدانید.» پروفیسور نورمن فینکلشتاین، دانشمند

یهودی آمریکایی مردی است که یک تنه برای شناساندن رنج غزه به جهان تلاش می‌کند.

سؤال مهم: این نورمن فینکلشتاین

ک‌ه بعد از هفتم اکتبر معروف شده کیست؟

نورمن فینکلشتاین پژوهشگر و نویسنده‌ای است که به دلیل تحلیل‌های صریح و انتقادی از سیاست‌های رژیم اسرائیل و دفاع از حقوق فلسطینیان به چهره‌ای شناخته شده تبدیل شده است. او که فرزند بازماندگان هولوکاست است، در سال ۱۹۸۸ دکترای علوم سیاسی خود را از دانشگاه پرینستون دریافت کرد و پس از آن در دانشگاه‌های معتبری چون دانشگاه نیویورک، دانشگاه رانگروز و دانشگاه دی پال به تدریس پرداخت. فینکلشتاین در سال ۲۰۰۷ از دانشگاه دی پال شیکاگو اخراج شد، اتفاقی که بسیاری از حامیان آن را پیامد مستقیم مواضع انتقادی او نسبت به اسرائیل و فشارهای سیاسی دانستند. این رویداد جنجال برانگیز باعث شد بحث‌های گسترده‌ای درباره آزادی آکادمیک و محدودیت‌های بیان در محیط‌های دانشگاهی شکل بگیرد. مهم‌ترین اثر او «صنعت هولوکاست» نام دارد که در آن به بررسی ابزاری شدن رنج یهودیان برای توجیه سیاست‌های اسرائیل پرداخته است. فینکلشتاین با رویکردی مستند و تاریخی نشان داده که چگونه انتقاد از دولت اسرائیل اغلب به نادرستی به عنوان «یهودی ستیزی» معرفی می‌شود. آثار او اگرچه مورد ستایش بسیاری از محققان مستقل قرار گرفته، اما همواره با واکنش‌های خصمانه محافل صهیونیستی روبه‌رو شده است. فینکلشتاین با وجود تمام فشارها و محدودیت‌های حرفه‌ای، همچنان به کار پژوهش و نوشتن ادامه داده و خود را وقف دفاع از حقوق فلسطینیان کرده است. او در سخنرانی‌ها و مصاحبه‌هایش همواره بر این نکته تأکید دارد که صلح واقعی در خاورمیانه تنها از طریق به رسمیت شناختن حقوق انسانی فلسطینیان و پایان دادن به اشغالگری ممکن خواهد بود.

جان کلام فینکلشتاین چیست؟

نورمن فینکلشتاین با استناد به اسناد بین‌المللی، سیاست‌های اسرائیل در فلسطین را نمونه‌ای بارز از اشغالگری و نقض سیستماتیک حقوق بشر می‌داند. او در تحلیل‌های خود به قطعنامه‌های شورای امنیت سازمان ملل مانند قطعنامه‌های ۲۴۲ و ۳۳۸ اشاره می‌کند که خواستار خروج اسرائیل از سرزمین‌های اشغالی شده‌اند. فینکلشتاین با بررسی گزارش‌های سازمان‌های حقوق بشری مانند «هیومن رایتس واج» و «بنسایلم» نشان می‌دهد که چگونه ساخت شهرک‌های غیرقانونی، جابه‌جایی اجباری فلسطینیان و اعمال سیستم قضایی دوگانه، حقوق اولیه فلسطینیان را نقض کرده است. او همچنین به مصاحبه‌ها و اسناد رسمی استناد می‌کند که نشان می‌دهد برخی محافل از هولوکاست به عنوان ابزاری سیاسی برای توجیه اقدامات اسرائیل و سرکوب هرگونه انتقاد استفاده کرده‌اند. فینکلشتاین راه حل این مناقشه را نه در گفت‌وگوهای بی‌حاصل سیاسی، بلکه در اجرای دقیق قوانین بین‌المللی می‌داند که شامل پایان اشغال نظامی، بازگشت آوارگان بر اساس قطعنامه ۱۹۴ سازمان ملل و برابری حقوقی تمام ساکنان منطقه است. تحلیل‌های او که مبتنی بر مدارک مستند و رویکردی حقوقی است، نشان می‌دهد مسئله فلسطین در درجه اول یک بحران انسانی و حقوقی است که راه حل‌های روشنی در چهارچوب قوانین بین‌المللی دارد.

مرد میدان بحث برانگیزها!

یکی از چالش برانگیزترین دیدگاه‌های فینکلشتاین، نقد صریح بهره‌برداری سیاسی از هولوکاست است که در کتاب «صنعت هولوکاست» به تفصیل به آن پرداخت. او معتقد است برخی محافل از این تراژدی تاریخی به عنوان ابزاری برای توجیه سیاست‌های اسرائیل استفاده می‌کنند. موضع دیگر او که مخالفت‌های زیادی برانگیخت، حمایتش از جنبش مقاومت اسلامی (حماس) بود که آن را واکنشی مشروع به اشغالگری خواند. همچنین، او صهیونیسم را نه یک جنبش ملی یهودیان، بلکه پروژه‌ای استعماری می‌داند که با حقوق فلسطینیان در تضاد است. این اظهارات موجب شد بسیاری او را به یهودی ستیزی متهم کنند؛ هرچند او همواره تأکید کرده که منتقد سیاست‌های اسرائیل است، نه یهودیان.

صهیونیست‌ها با او چه کرده‌اند؟

واکنش یهودیان و صهیونیست‌ها به نورمن فینکلشتاین را می‌توان به سه دسته کلی تقسیم کرد: نخست، محافل صهیونیستی و نهاد‌های حامی اسرائیل همواره حملات سازمان یافته‌ای را علیه او ترتیب داده‌اند. برای مثال، «سازمان ضد افترا» بارها او را به «یهودی ستیزی» متهم کرده و کمپین‌هایی برای منزوی کردنش راه انداخته است. دوم، برخی چهره‌های یهودی منتقد اسرائیل، مانند نوام چامسکی، از حق او برای بیان نظراتش دفاع کرده‌اند، اما با محتوای برخی مواضعش، مانند حمایت از حماس، مخالفت نشان داده‌اند. سوم، جامعه یهودیان سنتی که معمولاً موضعی محافظه کارانه دارند، او را به دلیل انتقادهایش از اسرائیل «خائن» می‌دانند و حتی برخی در مراسم یهودی مانند «یوم کیپور» او را طرد کرده‌اند. یکی از بارزترین نمونه‌های واکنش‌ها، اخراج او از دانشگاه دی پال در سال ۲۰۰۷ بود که بسیاری آن را نتیجه فشارهای لابی‌های صهیونیستی دانستند. خود او در واکنش به این اتفاق تأکید کرد که اخراجش هیچ ارتباطی با شباهت‌های علمی او نداشته؛ چراکه حتی کمیته بررسی پرونده او در دانشگاه، با اکثریت آرا، تمدید قراردادش را توصیه کرده بود. او این رویداد را به عنوان بخشی از یک الگوی گسترده‌تر سرکوب صدای منتقدان اسرائیل در محیط‌های آکادمیک تحلیل کرد و البته اذعان داشت که حاضر نیست به خاطر حفظ موقعیت شغلی، از مواضع اخلاقی خود در دفاع از حقوق فلسطینیان عقب‌نشینی کند. این رویکرد او توسط فعالان حقوق بشری آکادمیک بسیار تحسین شد. همچنین او در جریان یک رویداد اعتراضی علیه تهاجم به غزه در سال ۲۰۱۴، توسط پلیس نیویورک بازداشت شد که بحث‌های زیادی را در محافل آکادمیک برانگیخت.

او در مورد هفت اکتبر چه می‌گوید؟

نورمن فینکلشتاین در تحلیل رویدادهای هفتم اکتبر، با حفظ مواضع پیشین خود، این اقدامات را در چهارچوب مقاومت در برابر اشغالگری چند دهه‌ساله مورد بررسی قرار می‌دهد. او ضمن محکوم کردن خشونت علیه غیرنظامیان، تأکید می‌کند این رویدادها را باید در بستر تاریخی سرکوب سیستماتیک فلسطینیان و محاصره غزه فهمید. فینکلشتاین با استناد به حقوق بین‌الملل،

فینکلشتاین در سال ۲۰۰۷ از

دانشگاه دی پال شیکاگو اخراج

شد؛ اتفاقی که بسیاری از حامیان آن را

پیامد مستقیم مواضع انتقادی او نسبت به

اسرائیل و فشارهای سیاسی دانستند

استدلال می‌کند که مردم تحت اشغال، حق مقاومت مسلحانه دارند؛ هرچند او به صراحت تأکید می‌کند این حق شامل حمله به غیرنظامیان نمی‌شود. او در تحلیل خود به گزارش‌های سازمان‌های حقوق بشری اشاره می‌کند که نشان می‌دهد خشونت‌های اخیر در ادامه چرخه‌ای از ظلم‌های تاریخی است که ریشه در اشغالگری دارد. این پژوهشگر آمریکایی همچنین از جامعه بین‌المللی به دلیل سکوت در برابر محاصره غزه و اشغال سرزمین‌های فلسطینی انتقاد می‌کند و معتقد است تا زمانی که حقوق اساسی فلسطینیان نادیده گرفته شود، چنین چرخه‌ای از خشونت ادامه خواهد یافت.

فینکلشتاین و راه حل دودولتی

نورمن فینکلشتاین راه حل دودولتی را به عنوان یک توهم سیاسی رد می‌کند و معتقد است این طرح دیگر غیرواقع‌بینانه است؛ چراکه گسترش شهرک‌های صهیونیستی در کرانه باختری، هرگونه امکان تشکیل دولت فلسطینی مستقل و پیوسته را از بین برده است. او استدلال می‌کند اسرائیل با سیاست‌های شهرک‌سازی خود عمداً زمینه‌های اجرای این راه حل را تخریب کرده و در عوض خواستار یک دولت دموکراتیک واحد با حقوق برابر برای تمام ساکنان منطقه - اعم از یهودی و فلسطینی - است که تنها راه عادلانه و عملی برای پایان دادن به آپارتاید کنونی است.

وسخن آخر؛ چرا فینکلشتاین ترجمه نمی‌شود؟

پاسخ به این سؤال سخت است، اما می‌توان چند نکته را در این زمینه با ظن و گمان و تحلیل حدس زد. مورد اول ممکن است این باشد که گرچه مواضع فینکلشتاین بسیار ضد اسرائیلی است اما مبنایی که او بر اساس آن گفتمان‌ش را پیش می‌برد یک گفتمان سیاسی، اجتماعی و حقوقی است و این با گفتمان غالب آرمان فلسطین در داخل میهن ما متفاوت است. نکته دوم اینکه در ایران، گاه ترجمه کتاب‌های سیاسی نه بر اساس ارزش علمی، بلکه بر اساس «کاربرد تبلیغاتی» آن‌ها انتخاب می‌شود. آثار فینکلشتاین اگرچه انتقادی هستند، اما ممکن است به اندازه کتاب‌های پراده‌عتر (با هر رویکردی در مسئله اسرائیل - فلسطین) مورد توجه قرار نگیرند. بانگ‌های به کتاب‌های ترجمه شده در این موضوع، می‌توان فهمید چنین تحلیلی، صحتی نسبی دارد و صد البته که سومین نکته احتمالاً این است که ناشران بزرگ ما ترجیح می‌دهند آثاری را منتشر کنند که خطوط قرمز بین‌المللی در آن کمابیش رعایت شده‌اند. به نظر می‌رسد برای خواندن آثار فینکلشتاین به فارسی باید منتظر یک ناشر و مترجم جسور بمانیم!